

ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1979

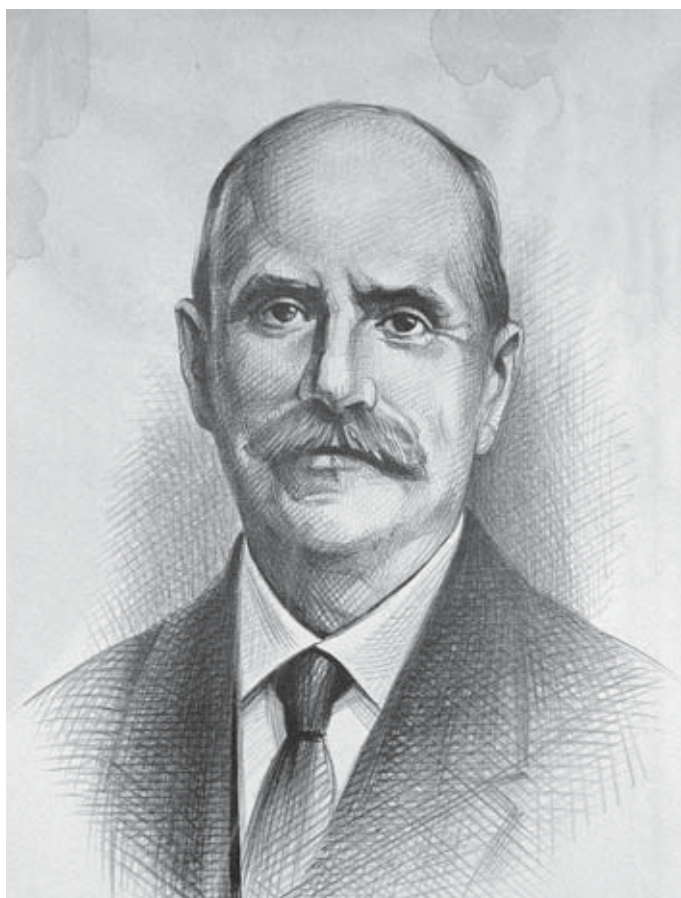
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2016

ΑΘΗΝΑΙ

Το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου ευχαριστεί θερμά την εταιρία DDB για τον σχεδιασμό του Απολογισμού Χρήσεως 2016.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ
2016

Προσωπογραφία του Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου
(Λιθογραφία του Α. Τάσσου)

Το Ίδρυμα φέρει το όνομα του Ιδρυτού της Τραπέζης, που σήμερα ονομάζεται Alpha Bank.

Σύντομο Ιστορικό

Το κοινωφελές Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου ιδρύθηκε το 1979, με την ευκαιρία του εορτασμού των εκατό χρόνων της Τραπεζής Πίστωσης, νυν Alpha Bank, εις μνήμην του Ιδρυτού της Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου, από τον τότε Πρόεδρό της Σπύρο Ι. Κωστόπουλο και τη σύζυγό του Ευρυδίκη.

Σύμφωνα με το σκοπό του, όπως αυτός ορίζεται στο καταστατικό ουστάσεως και λειτουργίας του, το Ίδρυμα επιδιώκει την ενδυνάμωση και προώθηση του Ελληνικού πολιτισμού, των γραμμάτων και των τεχνών εντός και εκτός της Ελληνικής επικράτειας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Γιάννης Σ. Κωστόπουλος
Πρόεδρος Δ.Σ.

Αναστασία Σ. Κωστοπούλου
Αντιπρόεδρος Δ.Σ.

Δημήτριος Π. Μαντζούνης
Ταμίας

Θάνος Μ. Βερέμης
Σύμβουλος

Θεόδωρος Ν. Φιλάρετος
Σύμβουλος

Έκτωρ Π. Βερύκιος
Διευθυντής

Αθανάσιος Γ. Ευθυμίουπουλος
Οικονομικές Υπηρεσίες

Ασημίνα Ε. Στρογγύλη
Μάγδα Ν. Τζεπκινλή
Γραμματεία

Alpha Private Banking
Χρηματοοικονομικός Σύμβουλος

Ειρήνη Α. Οράτη
Δήμητρα Ι. Τσαγκάρη
Ειδικόί Επιστημονικοί Σύμβουλοι

Έκθεση επί του Απολογισμού της Χρήσεως 2016

Το 2016 ήταν πολυσήμαντη χρονιά για το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου. Αφενός διαφαίνεται η σταθεροποίηση των οικονομικών μεγεθών και των δαπανών προς επίτευξη του σκοπού του, μετά τις σημαντικές περικοπές προηγούμενων ετών λόγω των δυσχερών οικονομικών συγκυριών. Αφετέρου οι κοινωνικές, πολιτιστικές και οικονομικές συνθήκες λειτούργησαν, παρά τη γενικευμένη κρίση στη χώρα μας, σαν κινητήριος δύναμη για την επιβεβαίωση και την ανανέωση δεσμών και συνεργειών, σαν μοχλός ενεργοποίησης παλαιών, αλλά και νέων μηχανισμών.

Η μακρόχρονη πλέον ενασχόλησή μας με θέματα γύρω από τον άνθρωπο και την κοινωνία, την ιστορία και την παράδοση, την επιστήμη και την τέχνη εξακολουθεί να δίνει γόνιμους καρπούς με την άμεση, αλλά και την έμμεση στήριξη σημαντικών δράσεων, προγραμμάτων, εκδόσεων και άλλων αξιόλογων εγχειρημάτων. Πολλά εξ αυτών υλοποιήθηκαν με τη συμβολή του Ιδρύματος εντός του 2016 και πολλά συνεχίζουν να διαγράφουν επιτυχή πορεία επιβεβαιώνοντας επιλογές μας παρελθόντων ετών.

Ταυτόχρονα, όμως, καλλιεργεί το έδαφος και ενθαρρύνει την ήδη διατυπωμένη, σε διάφορες ιστορικές περιόδους και σε ανάλογο πλαίσιο, θέση που συνομολογείται πια από την κοινωνία και από την επιστημονική και καλλιτεχνική κοινότητα ως επιτακτική ανάγκη και βασική προϋπόθεση για την προώθηση του ελληνικού πολιτισμού και τη συμπόρευσή του με άλλους: την ένταξη και τον προσδιορισμό λειτουργίας των

μεμονωμένων δράσεων και πρωτοβουλιών σε έναν κοινό «χάρτη» που, μέσα από συνεργασίες, συμπράξεις και ανταλλαγές εντός και εκτός των ελληνικών συνόρων, θα προβάλλει, και συνεπώς θα ισχυροποιεί, τη σύνθετη ελληνική ταυτότητα όπως αυτή έχει διαμορφωθεί και συνεχίζει να διαμορφώνεται με βασικά στοιχεία το σεβασμό στο πολυδιάστατο παρελθόν, την προσεκτική προσέγγιση και ερμηνεία της ιστορίας, την κοινωνική ευαισθησία, το διεπιστημονικό πνεύμα και την καλλιτεχνική δημιουργικότητα.

Αναφερόμαστε ακολούθως ενδεικτικά σε ορισμένα από τα εγχειρήματα που ενεκρίθησαν από το Διοικητικό Συμβούλιο για το έτος 2016 ανά βασική θεματική κατηγορία.

Εκπαίδευση - Σπουδές

Η πολυετής συνεργασία μας με το Ίδρυμα Fulbright, αρχής γενομένης το 1987, με σκοπό την ενίσχυση του προγράμματος υποτροφιών για Έλληνες πολίτες, συνεχίστηκε και κατά το 2016 με τη μερική στήριξη υποτροφίας εξαμήνης διάρκειας που απονεμήθηκε στην κ. Άννα Καπουσίζη (MDA Ελλάς - Σωματείο Φροντίδας Ατόμων με Νευρομυϊκές Παθήσεις) για την μελέτη «Δημιουργώντας Θέατρο με Άτομα με Νευρομυϊκές Διαταραχές». Η κ. Α. Καπουσίζη συνεργάζεται τα τελευταία έξι χρόνια με την MDA Ελλάς για τη δημιουργία μοναδικών δράσεων με άτομα με νευρομυϊκές και νευρολογικές παθήσεις. Δουλεύοντας με άτομα με «κινητικούς περιορισμούς», η ερευνήτρια έχει αναπτύξει μια διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας συγκεκριμένες μέθοδοι υποκριτικής χρησιμοποιούνται με μετασχηματιστικό τρόπο εντός των ορίων που υπαγορεύουν οι νευρολογικές διαταραχές. Η μέθοδος αυτή αποτέλεσε και το θεμέλιο λίθο της μελέτης της στις ΗΠΑ με σκοπό να συνενώσει το ιατρικό και καλλιτεχνικό πεδίο και να δημιουργήσει μια μέθοδο υποκριτικής προσαρμοσμένη σε άτομα με νευρολογικές παθήσεις. Στη συνέχεια, εφάρμοσε τη μέθοδο στην κοινότητα ατόμων με νευρολογικές παθήσεις μέσα από ένα εργαστήριο και την παρουσίαση μιας παράστασης από ηθοποιούς με αναπηρία και χωρίς.

Παράλληλα, το Ίδρυμα υποστήριξε και πάλι το έργο της ερευνητικής έδρας «Σταύρος Κωστόπουλος» του Ελληνικού Ιδρύματος Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής

(ΕΛΙΑΜΕΠ) που για το 2016 κατείχε ο Καθηγητής κ. Ιωάννης Αρμακόλας, με το διπλό ρόλο του ως Επικεφαλής του Προγράμματος Νοτιοανατολικής Ευρώπης του ΕΛΙΑΜΕΠ και ως Αρχισυντάκτης της επιστημονικής επιθεώρησης "Southeast European and Black Sea Studies", η οποία εκδίδεται σε συνεργασία με το ΕΛΙΑΜΕΠ.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Νοτιοανατολικής Ευρώπης του ΕΛΙΑΜΕΠ, ο κ. Αρμακόλας είχε την ευθύνη για τη διαχείριση, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πέντε ερευνητικών προγραμμάτων με τα εξής θέματα:

α) Αντιμετώπιση των αρνητικών στερεοτύπων στα Νότια Βαλκάνια, β) Διερεύνηση των κοινωνικών στάσεων ανάμεσα στην Ελλάδα και την ΠΓΔΜ, γ) Επισκόπηση των Ελληνικών-Βουλγαρικών σχέσεων, παρούσα κατάσταση και μελλοντικές προοπτικές, δ) Οι μεταρρυθμίσεις του Μαυροβουνίου στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ε) Αξιολόγηση της διασυνοριακής συνεργασίας ανάμεσα στην Ελλάδα και την ΠΓΔΜ στους τομείς των έργων χρηματοδότησης ΕΕ και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Με ευαισθησία, άλλωστε, και με κατανόηση για τα προβλήματα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ακριτικά και απομονωμένα μέρη της Ελλάδος, το Ίδρυμα υπήρξε συμπαράστατης στην προσπάθεια φορέων όπως η Πολιτιστική Αστική Εταιρεία Πύρνα που υλοποιεί το πρόγραμμα Βιβλία σε Ρόδες®, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τα Βιβλία σε Ρόδες® φέρνουν μέσα στις σχολικές τάξεις

των δημόσιων δημοτικών σχολείων και νηπιαγωγείων μια μικρή κινητή θεματική βιβλιοθήκη (σε ένα σάκο με ρόδες) που παραμένει στην τάξη επί ένα μήνα και στη συνέχεια «ταξιδεύει» σε άλλο σχολείο. Διακινούνται συνολικά 180 σάκοι με 4.500 βιβλία. Συμμετέχουν στο πρόγραμμα 24 Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με περίπου 900 σχολεία, 100 μεμονωμένα σχολεία που έχουν υποβάλει αίτημα συμμετοχής και 5 σχολεία προσφύγων. Με την δωρεά του Ιδρύματος, το πρόγραμμα Βιβλία σε Ρόδες® επεκτάθηκε σε νησιά του Αιγαίου. Δημιουργήθηκαν 5 νέοι σάκοι, με 25 περίπου βιβλία έκαστος, με θέματα: ζώα, τέχνη, μυθολογία, θάλασσα, ταξίδια γεύσεων που διακινούνται από τον Οκτώβριο του 2016 στα νησιά των Κυκλάδων, Σαντορίνη, Νάξο, Σίφνο, Μήλο και Κουφονήσια. Το πρόγραμμα συντονίζει η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κυκλάδων και μέχρι τον Ιούνιο του 2017 τα Βιβλία σε Ρόδες® θα φθάσουν σε 30 σχολικές τάξεις των παραπάνω νησιών και περισσότεροι από 700 μαθητές θα διαβάσουν, θα ξεφυλλίσουν ή θα δανειστούν τα βιβλία, ενώ κατά τη διάρκεια της ευέλικτης ζώνης γίνονται δραστηριότητες στην τάξη γύρω από το θέμα. Η ανταπόκριση εκπαιδευτικών και μαθητών είναι πολύ θερμή, τα παιδιά γράφουν με ενθουσιασμό τις εντυπώσεις τους και τα αιτήματα για φιλοξενία νέου σάκου στην τάξη είναι συνεχή. Ανάλογο αντίκτυπο έχουν και τα εκπαιδευτικά προγράμματα του Κέντρου Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής του Ιδρύματος της Οικογένειας Γ. Ψαρόπουλου, επίσης σχεδιασμένα για την πρωτοβάθμια

εκπαίδευση και, ειδικότερα, για παιδιά ευαίσθητων οικονομικά ομάδων. Με τη βοήθεια που παρείχε το Ίδρυμά μας υλοποιήθηκαν εντός του 2016 αξιόλογες εκπαιδευτικές δράσεις όπως το πρόγραμμα με τίτλο «Ο πηλινός κόσμος των σχημάτων» για παιδιά ηλικίας 4-8 ετών και το εργαστήριο ψηφιδωτού με τίτλο «Η κεραμική συναντά το ψηφιδωτό» για παιδιά ηλικίας 6-12 ετών. Το πρόγραμμα «Ο πηλινός κόσμος των σχημάτων» περιελάμβανε διαδραστική παράσταση της ομάδας Άνασσα που μύησε τους μικρούς θεατές στην έννοια των σχημάτων και τις βασικές έννοιες της γεωμετρίας, καθώς και εργαστήριο πηλού, στο οποίο τα παιδιά δημιούργησαν με πηλό τα δικά τους σχήματα. Στο εργαστήριο «Η κεραμική συναντά το ψηφιδωτό» τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα να ανακαλύψουν την τέχνη του ψηφιδωτού και να φιλοτεχνήσουν τα δικά τους πολύχρωμα ψηφιδωτά χρησιμοποιώντας κεραμικές ψηφίδες. Και για τις δύο δράσεις υπήρξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον από το κοινό και συνολικά 144 παιδιά συμμετείχαν σε αυτές.

Αναφέρουμε, τέλος, το νεοσύστατο και πρότυπο Κέντρο Παλαιάς Μουσικής ως ξεχωριστή περίπτωση για το πρωτότυπο και πολλά υποσχόμενο εκπαιδευτικό έργο το οποίο έχει αναλάβει να επιτελέσει. Το Κέντρο Παλαιάς Μουσικής, που ξεκίνησε τις δραστηριότητές του τον Οκτώβριο του 2015 στο Ωδείο Αθηνών και επικεντρώνεται στη μελέτη της μουσικής μέχρι το 1800, προσφέρει σε νέους ταλαντούχους μουσικούς τον διετή κύκλο σπουδών «Η φωνητική μουσική από τον Μεσαίωνα στο Μπαρόκ».

Απευθύνεται σε νέους επαγγελματίες τραγουδιστές οι οποίοι επιθυμούν να εμβαθύνουν στο ρεπερτόριο του Μεσαίωνα, της Αναγέννησης και του Μπαρόκ, καθώς και στην ιστορική ερμηνεία. Ο πρωτότυπος για τα ελληνικά δεδομένα κύκλος σπουδών περιλαμβάνει μαθήματα ερμηνείας φωνητικής μουσικής του μπαρόκ, μελέτη ρεπερτορίου, σύνολα παλαιάς μουσικής, μουσική του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης. Το σύνολο του Κέντρου Παλαιάς Μουσικής έχει ήδη στο ενεργητικό του σεμινάρια, διαλέξεις και συναυλίες σε ιστορικούς και πολιτιστικούς χώρους της πόλης.

Έρευνα - Επιστήμες

Το Ίδρυμα βρίσκεται σταθερά στο πλευρό της επιστήμης της αρχαιολογίας και αποδεικνύει εμπράκτως κάθε χρόνο το μεγάλο ενδιαφέρον του για ανασκαφικά προγράμματα περισσότερο ή και λιγότερο γνωστών στο ευρύ κοινό αρχαιολογικών θέσεων. Σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα έχει δείξει εμπιστοσύνη και παρακολουθεί εγχειρήματα χαρισματικών αρχαιολόγων και των ομάδων τους από τα πρώτα τους κιόλας βήματα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Εταιρεία Μεσσηνιακών Αρχαιολογικών Σπουδών που ενισχύθηκε το 2016 για τη συνέχιση των ανασκαφικών και αναστηλωτικών εργασιών στην αρχαία Μεσσήνη. Πρόκειται για μια συνεργασία που ξεκίνησε το 1993 και στην οποία έχουμε επανειλημμένως αναφερθεί, καθώς αποτελεί μεγαλόπνοο και ιδιαίτερης δυναμικής εγχείρημα. Ας αφήσουμε τον Καθηγητή κ. Πέτρο Θέμελη, την ψυχή αυτού του έργου, να μας περιγράψει με την πένα του αρχαιολόγου τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν με τη στήριξη του Ιδρύματος:

«Χάρη στη χρηματοδότηση του ιδρύματος Ίωάννου. Φ. Κωστοπούλου κατέστη δυνατό να πραγματοποιηθεί άνασκαφική έρευνα στην αρχαία Μεσσήνη κατά τό 2016 στην περιοχή τής αγοράς καί του ίερού τής Ίσιδος. Ή έρευνα συνεχίστηκε στό περιστύλιο του κρεοπωλείου καί τήν πρό αυτού στοάν μέ παράλληλες έργασίες διαμόρφωσης του χώρου καί άποκατάστασης του μνημείου. Άποκαταστάθηκε καί τό ψηφιδωτό δάπεδο

πού σώζεται κατά μήκος τής δυτικής πλευράς του περιστευλίου. Συνεχίστηκε επίσης ή ανασκαφή στο χώρο του Πρυτανείου και διαπιστώθηκε ότι κατά τήν περίοδο τής ρωμαϊοκρατίας οι δύο χώροι του κτίσματος χρησιμοποιήθηκαν για τή στέγαση έργαστηρίου ύαλουργίας.

Άνασκαφή πραγματοποιήθηκε καί στο χώρο του οικοδομικού συγκροτήματος δυτικά του θεάτρου μέ τήν αποκάλυψη μιās άκόμη αίθουσας πού φέρει ψηφιδωτό δάπεδο μέ ποικίλα γεωμετρικά μοτίβα καί τήν έπιγραφή:

Θεόδουλος έπίσκοπος ποιεί.»

Ανάλογη περίπτωση μακρόχρονης στήριξης είναι οι ανασκαφικές και αναστηλωτικές εργασίες στο Σπαρτιατικό ιερό του Αμυκλαίου Απόλλωνα υπό τον Καθηγητή κ. Άγγελο Δεληβορριά. Οι προσπάθειες των ανασκαφικών εργασιών του Ερευνητικού Προγράμματος Αμυκλών κατά το 2016 επικεντρώθηκαν, όπως μας περιγράφει ο Καθηγητής κ. Σταύρος Βλίζος «... στον εντοπισμό καταλοίπων κατά μήκος της δυτικής πλαγιάς του λόφου της Αγ. Κυριακής. Στο πλαίσιο αυτό αποκαλύφθηκε η θεμελίωση δύο τοίχων, οι οποίοι σε απόσταση περ. 4μ. μεταξύ τους ακολουθούν μια παράλληλη πορεία μήκους 40μ. με προσανατολισμό Β-Ν. Με αφορμή τις παρεμβάσεις αυτές (του αρχαϊκού, δυτικού τείχους και του ανατολικού τοίχου ρωμαϊκής εποχής), καθώς και των κάθετων διαχωριστικών τοίχων ανάμεσά τους, διαμορφώθηκαν οι συνθήκες δημιουργίας επιπλέον χώρων σε αυτή την περιοχή από Β προς Ν κατά την ύστερη αρχαιότητα: μιας ημικυκλικής κατασκευής

(βάσης ή εξέδρας), ενός υπαίθριου χώρου, ενός στεγασμένου οικοδομήματος κλειστού στις τρεις πλευρές του και με μια υπόστυλη πλατιά είσοδο στα ανατολικά (για την πρόσβαση από το εσωτερικό του ιερού), και, τέλος, τα κατάλοιπα ενός ακτέριστου ταφικού οικοδομήματος με δύο ισομεγέθεις θαλάμους εσωτερικά.»

Επισημαίνουμε και την οικονομική βοήθεια του Ιδρύματος για μια ακόμη χρονιά προς το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) για τη μελέτη της αρχιτεκτονικής στο Ασκληπιείο της Αρχαίας Λισσού νομού Χανίων υπό τον Καθηγητή κ. Χρύσανθο Κανελλόπουλο και προς το Ελληνικό Ινστιτούτο Μελετών Αρχαίας και Μεσαιωνικής Αλεξάνδρειας για τη διενέργεια εναλίων αρχαιολογικών αποστολών στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου υπό τον κ. Χάρη Τζάλα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον επέδειξε όμως το Ίδρυμα και για την έρευνα που διεξάγει η κ. Στέλλα Πηλαβάκη σχετικά με τον εντοπισμό και καταγραφή βραχογραφιών του συμπλέγματος της περιοχής Σερρών - Καβάλας με σκοπό την πλήρη κατανόηση του εύρους της κατανομής και της λειτουργίας τους. Όπως επισημαίνει η κ. Πηλαβάκη: «... Σε όλες τις επισκέψεις κατέγραψα τις παρατηρήσεις μου που αφορούν την κατανομή των διακοσμημένων βράχων σε σχέση με τη διασπορά του ηλιακού φωτός στις πλαγιές του βουνού, καθώς και τα αζιμούθια ορισμένων εικονογραφικών τύπων των οποίων μελετώ τον προσανατολισμό σε σχέση με το σημείο στον ορίζοντα που

ανατέλλει ο ήλιος κατά τις ισημερίες και τα ηλιοστάσια. Οι παρατηρήσεις αυτές γίνονται στο πλαίσιο της φαινομενολογικής διερεύνησης της τέχνης.»

Παράλληλα, το Ίδρυμα συνέδραμε για πρώτη φορά στις ανασκαφικές εργασίες που πραγματοποιεί το Πανεπιστήμιο Κρήτης στην Παλαιολιθική θέση Ροδαφνίδα Λέσβου υπό την Καθηγήτρια κ. Νένα Γαλανίδου. Κατά το 2016 πραγματοποιήθηκαν επιφανειακή και εργαστηριακή έρευνα, έρευνα πεδίου αποτελούμενη από ανασκαφή και επιφανειακή σάρωση της ευρύτερης περιοχής του Κόλπου Καλλονής, γεωαρχαιολογική έρευνα, ψηφιακή τεκμηρίωση του προγράμματος, ασφαλής αποθήκευση των δεδομένων της ανασκαφής και διάχυση της επιστημονικής γνώσης. Οι έρευνες συνεχίζονται, με την αρωγή του Ιδρύματος και εντός του 2017, και πιθανώς να επιφέρουν αλλαγές σε όσα μέχρι τώρα γνωρίζαμε για την ιστορία του Αιγαίου και της Ελλάδος.

Αξιόλογα και απαραίτητα στο επιστημονικό τους πεδίο κρίθηκαν από το Ίδρυμα και αρκετά εκδοτικά εγχειρήματα. Άλλα εξ αυτών υλοποιήθηκαν εντός του 2016 και άλλα βρίσκονται στην τελική φάση ολοκλήρωσής τους. Αναφέρουμε εδώ τη στήριξη που παρείχαμε στον Καθηγητή κ. Βασίλη Κ. Κατσαρό και στο Ίδρυμα Καλυψούς και Γρηγορίου Γρηγοριάδη για την έκδοση του αφιερωματικού τόμου προς τιμήν του Καθηγητού - Ακαδημαϊκού κ. Παναγιώτη Λ. Βοκοτόπουλου, ενός επιστήμονα που αφιέρωσε τη ζωή του στη μελέτη και ανάδειξη του Βυζαντινού πολιτισμού. Το

έργο πραγματοποιήθηκε σε επιστημονική επιμέλεια του Καθ. Β. Κ. Κατσαρού και της Διευθύντριας του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού κ. Αναστασίας Τούρτα. Έλαβαν μέρος 69 διακεκριμένοι Έλληνες και ξένοι επιστήμονες ειδικοί στη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Τέχνη, με εργασίες που αναφέρονται στην αρχιτεκτονική, ζωγραφική, γλυπτική, μικροτεχνία, στα εικονογραφημένα χειρόγραφα και την επιγραφική. Ο τόμος απαίτησε μακρόχρονη προσπάθεια για την ολοκλήρωσή του και τη στήριξη όχι μόνον του Ιδρύματός μας κατά το 2016 και παλαιότερα, αλλά και άλλων σημαντικών φορέων, όπως το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη και το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Αναμένεται, άλλωστε, με την αρωγή μας προς το ΕΚΠΑ η έκδοση των Πρακτικών Ημερίδας στη μνήμη του Καθηγητού Αρχαιολογίας και Ακαδημαϊκού Σπύρου Ιακωβίδη, που πραγματοποιήθηκε την 6η Μαΐου 2015, υπό την αιγίδα του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ. Επίκειται και η έκδοση βυζαντινών πατριαρχικών εγγράφων, έργο του Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Ο τόμος περιλαμβάνει δώδεκα συν ένα σε παράρτημα έγγραφα που φυλάσσονται στο Αρχείο της Ιεράς Μονής Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου Πάτμου, καθώς και εκτενή σχολιασμό από την επιστημονική υπεύθυνη κ. Μαρία Γερολυμάτου.

Αναφέρουμε, τέλος, την περίπτωση του Μεσογειακού Ινστιτούτου Ερευνών Παλαιογραφίας, Βιβλιολογίας και Ιστορίας

Κειμένων (ΜΙΕΠΑΒΙΚ) που και με τη δική μας βοήθεια εκπονεί έρευνα με αντικείμενο την ψηφιακή τεκμηρίωση και τυποποίηση φθορών φωτογραφικού αρχειακού υλικού. Στόχος του εγχειρήματος που ανέλαβαν οι κ.κ. Αγαμέμνων Τσελίκας και Βασιλική Κόκλα είναι η δημιουργία ενός εργαλείου εύκολου στη χρήση, επιστημονικά τεκμηριωμένου, που να βοηθά την εργασία συντήρησης φωτογραφικών τεκμηρίων συστηματοποιημένα και σε μικρότερους χρόνους. Το έργο περιλαμβάνει καταγραφή των φθορών των αρχειακών φωτογραφικών τεκμηρίων και τυποποίηση των όρων τους, ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της χρησιμοποιούμενης ανομοιογένειας στην ονοματολογία των φθορών των τεκμηρίων, η οποία προκαλεί σύγχυση σε όσους ασχολούνται με τη διαχείριση και διατήρηση αυτών των τεκμηρίων.

Κοινωνική Προσφορά

Επιτακτικά επανέρχεται κάθε χρόνο η ανάγκη υποστήριξης των προσπαθειών που ως κοινωνία καταβάλλουμε για να συμπαρασταθούμε αποτελεσματικά στους συνανθρώπους μας που το έχουν ανάγκη. Οι φορείς και φυσικά οι άνθρωποι που τους στελεχώνουν, αναμφίβολα εμπνευσμένοι και, κατά κύριο λόγο, επιστημονικά καταρτισμένοι, μας καταθέτουν τα προβλήματα που συναντούν σε υλικό και κοινωνικό επίπεδο για να εξασφαλίσουν καλύτερες συνθήκες διαβίωσης των ευάλωτων ομάδων. Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή και δύναμη ψυχής, σε πείσμα των καιρών, για να συνεχίζουν το έργο τους και να υπερπηδούν τα εμπόδια. Το Ίδρυμα τούς συμπαραστέκεται στα βήματά τους, με σεβασμό στην ισχυρή θέλησή τους και με πίστη στο αποτέλεσμα. Σ' αυτούς συγκαταλέγεται σταθερά πρώτος από το 1993 ο βρεφονηπιακός σταθμός Το Περιβόλι της Γαγιάς του Ιδρύματος Ευσταθίας Ι. Κωστοπούλου στην Καλαμάτα. Μέσα στο ασφαλές παιδοκεντρικό του περιβάλλον φροντίζει τα παιδιά οικογενειών με πολύ χαμηλά εισοδήματα και ψυχοκοινωνικά προβλήματα, δίνοντάς τους και ερεθίσματα για την απόκτηση κοινωνικών δεξιοτήτων, αλλά υποστηρίζει και τους γονείς συμβουλευτικά στον ρόλο τους και εμπράκτως στην ανεύρεση εργασίας.

Το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, μη κερδοσκοπικό σωματείο που λειτουργεί από το 2004 με κύριο γνώμονα την γνωστοποίηση, διάδοση και εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του

Παιδιού, αναπτύσσει το πρόγραμμα με τίτλο «Κάθε Παιδί Μοναδικό - Παιδιά σε Κίνδυνο». Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι συνεχές και εφαρμόζεται σύμφωνα με την ολιστική αντίληψη του Δικτύου περί πολλαπλής υποστήριξης ιδιαίτερα ευάλωτων παιδιών και παιδιών ευπαθών οικογενειών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας σε υποβαθμισμένες περιοχές της Αθήνας.

Πρωτοποριακές μέθοδοι εξάλλου εφαρμόζονται πια για την επικοινωνία, εκπαίδευση και θεραπευτική σχέση με άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) που επιστρατεύουν και αξιοποιούν την ευεργετική επίδραση των τεχνών, όπως ο χορός και η μουσική.

Ξεχωρίσαμε για το 2016 την Καλλιτεχνική Εταιρεία «Δρυάδες εν Πλω» για την πραγματοποίηση μαθημάτων της μεθόδου «Χορός - Αναπηρία» σε δομές που φιλοξενούν ανθρώπους με αναπηρία. Δίνοντας έμφαση στην τέχνη του χορού και με στόχο είτε τη θεραπεία είτε την αποκατάσταση είτε απλώς την αποδοχή της αναπηρίας ξεκίνησε η σπουδή, η έρευνα και η συνεχής μαθησιακή επαφή για 30 χρόνια με διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες όλων των μορφών αναπηρίας. Ο χορός επιτρέπει σε όλα τα άτομα με αναπηρία να εναρμονίσουν την διαφορετικότητά τους, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, να εξωτερικεύσουν την εσωτερική ενέργειά τους, ώστε να διευκολύνουν την επικοινωνία τους, να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση, οντότητα και γενικά την προσωπικότητά τους. Επίσης, η ευαισθητοποίηση των ατόμων χωρίς αναπηρία με καλλιτεχνικά μέσα πετυχαίνει

την ένταξη των ΑμεΑ στο πολιτιστικό γίγνεσθαι και πείθει το κοινωνικό σύνολο πως η αναπηρία υπάρχει μόνο ως προκατάληψη.

Άλλη αξιόλογη περίπτωση είναι το Πειραιϊκό Εκπαιδευτικό Κέντρο ΑμεΑ που τον Οκτώβριο 2016 εγκαινίασε το Πρόγραμμα Μουσικοθεραπείας για ενήλικες με νοητική υστέρηση. Πρόκειται για μουσικοθεραπευτικές συνεδρίες που στόχο έχουν, όπως μας εξηγεί η ψυχολόγος και μουσικοθεραπεύτρια Σταυρούλα Παυλίκου, τη δημιουργία ενός «χώρου» κατάλληλου για την ελεύθερη έκφραση των συμμετεχόντων, καθώς και για την διερεύνηση των επικοινωνιακών ικανοτήτων.

Πολιτιστική Κληρονομιά - Παράδοση

Το Ίδρυμα ανανέωσε κατά το 2016 συνεργασίες με σημαντικούς φορείς και εγκαινίασε άλλες, με κύριο στόχο πάντα τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της αναγκαίας, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, συλλογικής μνήμης και την αξιοποίηση της παράδοσης της χώρας μας για την ηθική, κοινωνική και ψυχική θωράκιση εντός αυτής, αλλά και για την ανανέωση των οδών προσεγγίσεώς της μέσω της επικοινωνίας και της ανταλλαγής πολιτιστικών στοιχείων εκτός των συνόρων της.

Το Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης εστιάζει τη δράση του στη σύζευξη τέχνης, πολιτισμού και γνώσης με στόχο την πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Ιδρύθηκε το 1998 με πρωτοβουλία της κ. Βιργινίας Τσουδερού και αποτελεί σημείο αναφοράς για την ελληνική περιφέρεια στον τομέα του πολιτισμού και της εκπαίδευσης. Στο ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων του περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων εκθέσεις, διαλέξεις, μαθήματα, εργαστήρια, εξειδικευμένα σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης των νέων και καλλιέργειας υψηλού μορφωτικού επιπέδου με τη χρήση συμβατικών εκπαιδευτικών εργαλείων, αλλά και νέων τεχνολογιών. Υπάρχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για πληθυσμιακές ομάδες που για ποικίλους λόγους δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στη γνώση και στον πολιτισμό όπως Αθίγγανοι και Πομάκοι, παλιννοστούντες, νεοπρόσφυγες και μετανάστες. Βασική μέριμνα στα τμήματα

αυτά είναι η παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης στο χώρο της τέχνης αποβλέποντας, κατά περίπτωση, τόσο στην απόκτηση δεξιοτήτων που διανοίγουν επαγγελματικές προοπτικές όσο και στην καλλιέργεια αισθητικής αγωγής που επιτρέπει στο άτομο να κατανοεί και να αποκωδικοποιεί πολιτιστικά αγαθά, αλλά και να συμμετέχει ενεργά στο πολιτιστικό γίγνεσθαι ως δημιουργός. Στις προσπάθειες αυτές πολύτιμος αρωγός, με την υλική και ηθική στήριξη που παρέχεται, είναι ευαισθητοποιημένοι φορείς και συμπολίτες τους, ενώ το Ίδρυμά μας έχει βοηθήσει κατά το παρελθόν και το ίδιο έπραξε και το 2016, ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση στα εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά προγράμματα αδύναμων οικονομικά σπουδαστών, που προέρχονται από μειονοτικούς πληθυσμούς.

Αναφέρουμε, επίσης, την Εταιρεία Λακωνικών Σπουδών που ιδρύθηκε το 1966 με σκοπό την προώθηση της μελέτης της ιστορίας και της λαογραφίας της Λακωνίας. Απώτερος προορισμός είναι η έκδοση περιοδικού συγγράμματος με τον τίτλο «Λακωνικά Σπουδαί» στο οποίο δημοσιεύονται επιστημονικές εργασίες αναφερόμενες στη Λακωνία. Από το 1972 μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 20 πολυσέλιδοι τόμοι των «Λακωνικών Σπουδών» και 17 παραρτήματα. Για το εκδοτικό της έργο η Εταιρεία Λακωνικών Σπουδών έχει βραβευθεί το 2006 από την Ακαδημία Αθηνών. Το Ίδρυμά μας, πέραν των ενισχύσεων παρελθόντων ετών, συνέβαλε το 2016 στην έκδοση του 18ου παραρτήματος του περιοδικού συγγράμματος «Λακωνικά Σπουδαί» με τίτλο «Οι Μανιάτες στην επανάσταση του 1821». Το έργο αυτό

στηρίζεται κατά το μεγαλύτερο μέρος του σε ανέκδοτο αρχειακό υλικό, που λείπει από τη βιβλιογραφία.

Τέλος, το Ίδρυμα Πασχάλη και Ιωάννας Τερζή είναι ένα νεόκοπο ίδρυμα του 2007 με έδρα το Αιγίνιο Πιερίας, αλλά με μεγάλη οικογενειακή ιστορία η οποία αποτυπώνεται στα εκθέματα του ιστορικού μουσείου που λειτουργεί με δική του πρωτοβουλία. Το Ίδρυμα στοχεύει στην πολιτιστική τόνωση της περιφέρειας, στη στήριξη της τοπικής κοινωνίας και κυρίως στη συμπαράσταση στους νέους, διατηρώντας ανοικτούς τους διαύλους της γνώσης. Πρόκειται για το μοναδικό εν λειτουργία ίδρυμα αυτής της μορφής στην Πιερία που με ευαισθησία, αλλά και με ιστορική ακρίβεια και τις απαραίτητες μουσειολογικές προδιαγραφές, χάρη και στη δική μας βοήθεια, επιφυλάσσει στον επισκέπτη ένα μάθημα ιστορίας, την πολύτιμη εικόνα μιας περιπέτειας προσφυγιάς και μετακινήσεων: από το Καβακλί της Ανατολικής Ρωμυλίας (Βόρεια Θράκη) στη Χάφσα Αδριανούπολης (Ανατολική Θράκη) και από την Κασκάρκα Θεσσαλονίκης (σημερινό Καλοχώρι) μέχρι σήμερα στο Αιγίνιο Πιερίας. Στο ιστορικό μουσείο παρουσιάζονται διασωθέντα εκθέματα μεταξύ των οποίων βρίσκονται αναρτημένες 670 φωτογραφίες με χαρακτηριστικά στιγμιότυπα της ζωής και πορείας των κατοίκων από το Καβακλί της Ανατολικής Ρωμυλίας στο Αιγίνιο Πιερίας, από το έτος 1906 μέχρι σήμερα.

Τέχνες

Συνεχίζεται με επιτυχία το διεθνές καλλιτεχνικό ερευνητικό πρόγραμμα παραστατικών τεχνών playforPLACE της FINGERSIX/ATHENS. Η Σοφία Μαυραγάνη δημιούργησε το playforPLACE, ως μια εν εξελίξει πλατφόρμα έρευνας, ανταλλαγής και παιγνιώδους καλλιτεχνικής πρόκλησης. Επισκέπτεται διαφορετικές πόλεις - δεκαεπτά μέχρι τώρα σε Ευρώπη, Λατινική Αμερική, Αφρική και Ωκεανία - και σε συνεργασία με τοπικούς καλλιτέχνες και κατοίκους δημιουργεί παιγνιώδεις παρεμβάσεις στον αστικό ιστό. Τοπικά χαρακτηριστικά γίνονται το υλικό νέων κανόνων και οι πόλεις μετατρέπονται σε παράτυπους - αντισυμβατικούς τόπους παιχνιδιού. Η δράση του παιχνιδιού ανάγεται σε απαραίτητο καλλιτεχνικό εργαλείο και προσκαλεί σε επανεξέταση καθημερινών πρακτικών και συνηθειών. Με την υποστήριξη του Ιδρύματος το playforPLACE παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια του 2016 - για πέμπτη χρονιά- στις πόλεις Πόρτο (Πορτογαλία), Σεβίλλη (Ισπανία) και Μαρακές (Μαρόκο). Απώτερος στόχος της χορογράφου είναι η έρευνα πάνω στη σχέση του παιχνιδιού και του αυτοσχεδιασμού και η δημιουργία μιας μεθόδου η οποία θα μπορεί να εξασκεί επαγγελματίες καλλιτέχνες των παραστατικών τεχνών στην πρακτική του αυτοσχεδιασμού.

Το MIRfestival είναι ένα ανεξάρτητο διεθνές φεστιβάλ νέων μορφών παραστατικών τεχνών. Φιλοξενεί ευρηματικές καλλιτεχνικές παραγωγές από το χώρο όπου η περιπέτεια ανάμεσα στη σκηνή, στην εικόνα, στον ήχο,

στους ερμηνευτές, στους «θεατές», στην πόλη και στους πολίτες ανοίγει καινούργιους ορίζοντες και γεννά το νέο στις παραστατικές τέχνες. Το φεστιβάλ ιδρύθηκε το 2008 με στόχο να παρουσιάζει καλλιτεχνικά έργα που βγαίνουν από το πλαίσιο του θεάτρου, του χορού ή της performance και να δίνει ώθηση στην καλλιτεχνική δημιουργία της έρευνας και του πειράματος φέρνοντας στην επιφάνεια το νέο και το ενδιαφέρον.

Στο πρόγραμμα του MIRfestival 2016 περιλαμβάνονταν επτά καλλιτεχνικά έργα, στα οποία συγκαταλέγονταν τρεις ελληνικές συμπαραγωγές, μία ελληνική μουσική performance και τρεις διεθνείς καλλιτεχνικές παραγωγές. Οι καλλιτέχνες του εξωτερικού παρουσίασαν έργα τους για πρώτη φορά στην Ελλάδα, οι τρεις ελληνικές παραστάσεις ήταν παγκόσμιες πρεμιέρες και τα τρία ελληνικά έργα πραγματοποιήθηκαν σε συμπαραγωγή με το MIRfestival. Η οικονομική ενίσχυση του Ιδρύματος αξιοποιήθηκε στον τομέα της μετάκλησης των καλλιτεχνικών έργων που αποτελούσαν την ενότητα «Οι κανόνες του παιχνιδιού». Στα καλλιτεχνικά έργα που παρουσιάστηκαν σ' αυτή την ενότητα, οι καλλιτέχνες θέτουν υπό αμφισβήτηση τους κανόνες που διέπουν την ζωή μας χωρίς ποτέ να τους αφιερώνουμε χρόνο για να τους σκεφτούμε περισσότερο και αναρωτιούνται αν ως κοινότητα είμαστε σε θέση να συλλάβουμε ένα όραμα για το μέλλον μας, έστω ουτοπικό, και να επιχειρήσουμε να το ακολουθήσουμε.

Ένα άλλο ιδιαίτερα αξιόλογο και πολυσήμαντο για το θέατρο φεστιβάλ, το Θεατρικό Αναλόγιο, ήταν πιστό στο ραντεβού

με το κοινό και το 2016. Το φεστιβάλ που παρουσιάστηκε στο Θέατρο Τέχνης, στη Σκηνή της Φρυνίχου, με ένα πρόγραμμα που ένωνε το «παλιό» με το «νέο», δίνοντας έμφαση στη συνέχεια, τελούσε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου, του Ιδρύματος Χοσέ Σαραμάγκου, του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου της Unesco και πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Μοντρεάλ και με την οικονομική υποστήριξη του Ιδρύματός μας.

Αφετηρία του φεστιβάλ είναι πάντα το κείμενο ως πρώτη ύλη του θεάτρου· το κείμενο το οποίο γράφεται εξ αρχής για θεατρικό έργο, αλλά και το κείμενο το οποίο προϋπήρχε σε άλλη λογοτεχνική μορφή και μεταπλάθεται και χρησιμοποιείται ως δραματουργικό υλικό για παραστάσεις. Το κείμενο, η εκφορά του από τον ηθοποιό στη σκηνή του θεάτρου, αλλά και η χρήση του στην «αφήγηση» και την τεχνολογία των walking performances.

Το Αναλόγιο 2016 χωριζόταν σε δύο ενότητες: τον Ελληνικό Διαφωτισμό και το Θέατρο και τη Λογοτεχνία. Πιο συγκεκριμένα, τρία έργα του Ελληνικού Διαφωτισμού αναβίωσαν επί σκηνής, δίνοντας μια άλλη διάσταση στο θεσμό. Το έργο «Φιλοθέου Πάρεργα», το πρώτο μυθιστόρημα του Νικολάου Μαυροκορδάτου, το έργο «Νικήρατος», γραμμένο από την Ευανθία Καίρη, η οποία υπογράφει ως «υπό Ελληνίδος τινός» και η «Αυτοβιογραφία» της Ελισάβετ Μουτζάν-Μαρτινέγκου. Επιπλέον, το Αναλόγιο άφησε για ακόμη μια φορά τη σκηνή και

βγήκε στον πιο σημαντικό ιστορικά δρόμο της Αθήνας, στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου, για να μεταφέρει και στο πλατύτερο κοινό την έννοια και τη συγκίνηση της θεατρικής τέχνης.

Στην Ερμούπολη, την πρωτεύουσα των Κυκλάδων, που γιόρτασε τα 190 χρόνια από την ονοματοθεσία της, το 1826, μετά την κήρυξη της επανάστασης, το CMN (Δίκτυο Κλασσικής Μουσικής) διοργάνωσε και το 2016 -με το Ίδρυμα μεταξύ των υποστηρικτών του- το 12ο Διεθνές Φεστιβάλ Κλασσικής Μουσικής Κυκλάδων, στο ιστορικό θέατρο Απόλλων. Μουσικά σύνολα εγχόρδων και πνευστών οργάνων με σολίστ από την Ελλάδα και το εξωτερικό παρουσίασαν στο κοινό του νησιού και τους επισκέπτες του ένα πολύχρωμο πρόγραμμα συναυλιών με έργα των Mozart, Haydn, Beethoven, Mendelssohn, Rouleuc, Σκαλκώτα, Κωνσταντινίδη, Brahms και Dvořák. Το Φεστιβάλ έκλεισε με το περίφημο έργο "Il Tramonto" για κουαρτέτο εγχόρδων και mezzosoprano, του Respighi, σε στίχους του Άγγλου ποιητή Shelley. Διατέθηκαν εισιτήρια σε άνεργους, ενώ 1000 θεατές, Έλληνες και ξένοι, παρακολούθησαν τις βραδινές συναυλίες και περίπου 150 άτομα παρακολούθησαν μέρος των προβών, με εκπαιδευτικό χαρακτήρα, οι οποίες έλαβαν χώρα στο Θέατρο τις πρωινές ώρες, που είναι επισκέψιμο ως μουσείο.

Το Ίδρυμα παρείχε βοήθεια και στην Ορχήστρα Ελληνικής Κλασσικής Μουσικής ΡΩΜΑΝΑ για την παραγωγή δίσκου ακτίνας με ηχογραφήσεις έργων Ρωμηών συνθετών που έδρασαν στην Κωνσταντινούπολη στα χρόνια μετά την άλωση. Το βυζαντινό μέλος

αναδείχθηκε μέσα από τις συνθέσεις των Αγγελή Μέγα (17ος αι.), πρίγκηπα Δημητρίου Καντεμήρη (17ος αι.), Πέτρου Πελοποννησίου (18ος αι.), Θοδωρή βιολιτζή (19ος αι.), Βασιλάκη λυράρη(19ος αι.). Τη μεγάλη κλασική ορχήστρα διήθυσε ο Μανώλης Καρπάθιος, ενώ το πολυσέλιδο βιβλίο του CD περιέχει και παρτιτούρες των συνθέσεων σε βυζαντινή παρασημαντική.

Κλείνουμε την ενδεικτική αυτή αναδρομή στα εγχειρήματα που ενισχύθηκαν κατά το 2016 από το Ίδρυμα με την Ομάδα Σύγχρονου Χορού της Πέρας Σταματοπούλου. Με τη γνωστή χορογράφο έχουμε συνεργαστεί και κατά το παρελθόν και ήταν επιτυχής η σύμπραξη με την ίδια και με το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (ΕΜΣΤ) για την παρουσίαση της performance «Μετατόπιση - ο δρόμος». Πρόκειται για ένα solo έργο που εμπνεύστηκε η Πέρα Σταματοπούλου από το βιβλίο του Φερνάντο Πεσσόα «Ο οδοιπόρος» και βασίζεται στην ιδέα ενός ταξιδιού που οργανώνεται και βιώνεται από έναν άνθρωπο. Διερευνά την έννοια της αλλαγής, της μετατόπισης και της περιπλάνησης από ένα σημείο σ' ένα άλλο, μέσα σ' ένα τοπίο χωρίς σύνορα, άχρονο, κενό, λευκό. Έννοια ιδιαίτερα επίκαιρη στις μέρες μας, αλλά και σταθερά μέσα στους αιώνες στο επίκεντρο του ανθρώπινου στοχασμού.

Το έργο παρουσιάστηκε στο πλαίσιο του προγράμματος του ΕΜΣΤ «Προλεγόμενα» στο τέλος της χρονιάς, που έκλεισε κατ' αυτόν τον τρόπο για το Ίδρυμα δημιουργικά και αισιόδοξα για τη συνέχιση συνεργειών και συμπράξεων.

Εν τέλει, κάθε χρόνο η απόλυτη αξία για το Ίδρυμα είναι οι άνθρωποι που το τιμούν και τους τιμά. Όλοι αυτοί οι επιστήμονες και οι καλλιτέχνες που έρχονται και επανέρχονται, Έλληνες που αγαπούν την Ελλάδα και τον πολιτισμό της και συνδιαλέγονται μαζί μας αναγνωρίζοντας την ευαισθησία και το όραμά μας. Στα λόγια της Πέρας Σταματοπούλου, που σεμνά παραθέτουμε, αποτυπώνεται η ποιότητα αυτής της σχέσης: «Η εμπειρία μου και η συνεργασία μου με το Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου έχει ξεκινήσει εδώ και κάποια χρόνια, αφήνοντας μου τις καλύτερες εντυπώσεις και μία αίσθηση ότι η τέχνη όταν «αγκαλιάζεται» χωρίς να περιορίζεται και να ασφυκτιά μπορεί να βρίσκει τρόπους και τόπους να ανθεί και να εκφράζεται. Μέσα σ' ένα κλίμα πάντα απόλυτης εμπιστοσύνης, ελευθερίας και δημιουργικότητας που μου παρέχεται ως ένδειξη ηθικής και οικονομικής υποστήριξης, βρίσκω στο Ίδρυμα έναν συμπαραστάτη, έναν λειτουργό κι έναν συνδημιουργό που κυριολεκτικά με βοηθάει να υλοποιήσω κάποιες ιδέες και σκέψεις μου. Διακριτικά παρόν, το Ίδρυμα στηρίζει την Τέχνη του χορού, όπως και πολλές άλλες, αναγνωρίζοντας στον καλλιτέχνη το δικαίωμα να πρωτοπορεί, να ερευνά, να τολμά και να εκτίθεται, χωρίς να αποσκοπεί στην καταξίωσή του μέσα από την χορηγική του δραστηριότητα, παραμένοντας ένας ενεργητικός και σημαντικός παράγοντας αξιοποίησης και ανάδειξης της καλλιτεχνικής δημιουργίας στην Ελλάδα. Κάθε φορά που συνεργάζομαι με το Ίδρυμα και με τους ανθρώπους που το εκπροσωπούν νιώθω την ειλικρινή διαθεσιμότητα να κατανοήσουν, να

μεριμνήσουν, να μην αδικήσουν και κυρίως να τολμήσουν να στηρίξουν έργα πρωτοποριακά, κοινωνικοπολιτικού περιεχομένου, εμπνέοντας και ενθαρρύνοντας την ελευθερία της έκφρασης, δίνοντας χώρο στην αισθητική και την άποψη του κάθε καλλιτέχνη να αποτυπωθεί. Σ' έναν κόσμο που πολλές φορές χάνει την περπατησιά του και την ισορροπία του, δράσεις που στηρίζουν και αναδεικνύουν τον πολιτισμό είναι ίσως ο μόνος τρόπος για να διασωθεί η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, να δημιουργηθούν γέφυρες επικοινωνίας και συνύπαρξης, χωρίς διακρίσεις και με την ελπίδα ότι όπου και όταν ενωνόμαστε διαμορφώνουμε έναν κόσμο που, όσο κι αν πέφτει, μπορεί να ξανασηκωθεί, να δημιουργήσει, να αφυπνίσει, να συνεχίσει.»

Ενισχύσεις 2016

Κατά το 2016 το Ίδρυμα διέθεσε το 52% των εσόδων του για την εκτέλεση των σκοπών του και το 48% για τις επενδύσεις διαθεσίμων και παγίων με σκοπό την ενίσχυση της περιουσίας του.

Το 2016 ενισχύθηκαν:

Εκπαίδευση - Σπουδές

- ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ FULBRIGHT για την ενίσχυση του Προγράμματος Υποτροφιών
- ΕΛΙΑΜΕΠ για τη συνέχιση στηρίξεως της ερευνητικής έδρας «Σταύρος Κωστόπουλος»
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ για τον εμπλουτισμό δανειστικών Βιβλιοθηκών σε απομονωμένα και ακριτικά χωριά της Ελλάδος
- ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΗΣ ΚΕΡΑΜΕΙΚΗΣ - ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚ. Γ. ΨΑΡΟΠΟΥΛΟΥ για την υλοποίηση θερινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων για παιδιά ανέργων
- ΠΥΡΝΑ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την υλοποίηση του προγράμματος ΒΙΒΛΙΑ ΣΕ ΡΟΔΕΣ®
- ΑΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΕΛΛΗΣ για την ενίσχυση του Κέντρου Παλαιάς Μουσικής αναφορικά με τον διετή κύκλο σπουδών «Η φωνητική μουσική από τον Μεσαίωνα στο Μπαρόκ»

Έρευνα - Επιστήμες

- ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑ, ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ για την έκδοση των Πρακτικών του συνεδρίου «Η προϊστορία της Αθήνας και της Αττικής»
- ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ για τη συνέχιση της έρευνας της Δρ. Στέλλας Πηλαβάκη σχετικά με τον εντοπισμό και καταγραφή βραχογραφιών του συμπλέγματος της περιοχής Σερρών και Καβάλας
- ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ για την έκδοση του τόμου III.2 του έργου «Σύνταγμα των παλαιοχριστιανικών ψηφιδωτών δαπέδων της Ελλάδος, III.2: Μακεδονία (εκτός Θεσσαλονίκης) - Θράκη»
- ΑΡΧΕΙΑ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ για την καταλογογράφηση και προβολή μέρους της Βιβλιοθήκης του Λεωνίδα Κύρκου
- ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ για την κατασκευή ιστοσελίδας στο πλαίσιο έρευνας σχετικής με το φυσικό περιβάλλον με τίτλο: «Ηλεκτρονική βάση δεδομένων για το φυσικό περιβάλλον και την παραγωγή κατά την Υστεροβυζαντινή περίοδο (13ος-15ος αιώνας)», επιστημονική υπεύθυνη έργου Καλλιόπη Μαυρομμάτη

- ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ για την έκδοση του έργου «Βυζαντινά έγγραφα Πάτμου. Τόμος Γ'. Πατριαρχικά», επιστημονική υπεύθυνη έργου Μαρία Γερολυμάτου
- ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ για τη μελέτη της αρχιτεκτονικής στο Ασκληπιείο της Αρχαίας Λισσού, στο νομό Χανίων
- ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΤΟΜΕΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ για την έκδοση των Πρακτικών Ημερίδας στη μνήμη του Καθ. Αρχαιολογίας και Ακαδημαϊκού Σπύρου Ιακωβίδη
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την έκδοση του βιβλίου «Οι επιγραφές του Αρχαιολογικού Μουσείου της Μεσσηνίας»
- ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ για τη διενέργεια εναλίων αρχαιολογικών ερευνών της 29ης ελληνικής αποστολής στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου
- ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ για τη διεξαγωγή του 40ου Πανελληνίου Συνεδρίου της Ενώσεως
- ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ για τη συνέχιση των ανασκαφικών και αναστηλωτικών εργασιών στην αρχαιολογική θέση της Μεσσήνης
- ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΥΨΟΥΣ ΚΑΙ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ για την έκδοση αφιερωματικού τόμου προς τιμή του ακαδημαϊκού Παναγιώτη Λ. Βοκοτόπουλου
- ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΡΕΘΑΣ, ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ - ΜΙΕΠΑΒΙΚ για την εκπόνηση έρευνας με αντικείμενο την ψηφιακή τεκμηρίωση φθορών φωτογραφικού αρχαιολογικού υλικού
- ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ για τη συνέχιση των ανασκαφικών και αναστηλωτικών εργασιών στο Σπαρτιατικό ιερό του Αμυκλαίου Απόλλωνα
- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ για την έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού για το αρχαίο θέατρο με τον τίτλο «Λογείον/ Logeion»
- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ, ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ για τη συνέχιση των ανασκαφικών εργασιών στην Παλαιολιθική θέση Ροδαφνίδια Λέσβου
- ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την έκδοση του επιστημονικού περιοδικού «Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας»

Κοινωνική Προσφορά

- ΑΜΥΜΩΝΗ, ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ για την ενίσχυση του προγράμματος «ΙΡΙΔΑ»
- ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ για τη στήριξη του προγράμματος ΚΑΘΕ ΠΑΙΔΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟ - ΠΑΙΔΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ
- ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΗΛΙΟΤΡΟΠΙΟ» για την πραγματοποίηση του ειδικού εκπαιδευτικού προγράμματος «Αναπηρία, Απομόνωση και συν-ύπαρξη»
- ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ για την ενίσχυση της Ομάδας Ψυχοκινητικής Εξέλιξης
- ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ για την ενίσχυση της δράσης «Θέατρο αλληλεγγύης για παιδιά», της κινητής μονάδας θεάτρου για παιδιά που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία και ιδρύματα ή ζουν σε συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού
- ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΣΤΑΘΙΑΣ Ι. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ για τη λειτουργία του Βρεφονηπιακού Σταθμού «Το Περιβόλι της Γιαγιάς»
- ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΔΡΥΑΔΕΣ ΕΝ ΠΛΩ» για την πραγματοποίηση μαθημάτων της μεθόδου «Χορός - Αναπηρία» σε δομές που φιλοξενούν ανθρώπους με αναπηρία
- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN «ΦΡΟΝΤΙΔΑ» για τις ανάγκες του Κέντρου Δημέρευσης
- ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΟΝΕΩΝ, ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑμεΑ, ΠΕΙΡΑΪΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑμεΑ για την πραγματοποίηση προγράμματος μουσικοθεραπείας για ενήλικες με νοητική υστέρηση
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ για την πραγματοποίηση παραστάσεων σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ «ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ» για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος σε τρεις κατοικίες υποστηριζόμενης διαβίωσης
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ Ν. ΕΒΡΟΥ «Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ» για την ανέγερση ξενώνα

Πολιτιστική Κληρονομιά - Παράδοση

- ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΑΚΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ για την έκδοση του 18ου παραρτήματος του περιοδικού συγγράματος «Λακωνικά Σπουδαί» με τίτλο «Οι Μανιάτες στην επανάσταση του 1821»
- ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΡΙΓΚΗΠΟΝΝΗΣΩΝ για την ενίσχυση του έργου της
- ΙΔΡΥΜΑ ΘΡΑΚΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ για τη δράση του
- ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΣΧΑΛΗ & ΙΩΑΝΝΑΣ ΤΕΡΖΗ για την εγκατάσταση συστημάτων ασφαλείας στο Ιστορικό Μουσείο Αιγινίου
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΝΕΑΝΙΔΩΝ για την ανακαίνιση και αναμόρφωση του «Πρατηρίου Σ.Ε.Ν.»
- ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ για την ενίσχυση της δράσεώς του

Τέχνες

- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΑΤΡΟΥ Α.Ε.Π.Ε / ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ για τη συνδιοργάνωση και φιλοξενία του Φεστιβάλ Αναλόγιο, πρώτη παρουσίαση θεατρικών κειμένων ελλήνων και ξένων θεατρικών συγγραφέων με τίτλο «ΑΝΑΛΟΓΙΟ 2016» (Θέατρο Τέχνης Φρυνίχου και δημόσιοι χώροι, Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου- 4 Οκτωβρίου 2016)
- ΟΜΑΔΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΧΟΡΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΣΑΣ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ για την υλοποίηση παραγωγής με τίτλο «Μετατόπιση - ο δρόμος», βασισμένης στο έργο του Φερνάντο Πεσσόα «Ο οδοιπόρος» (Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα, Πρόγραμμα «Προλεγόμενα», 17-18 Δεκεμβρίου 2016)
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΗΧΟΔΡΑΜΑ για την παρουσίαση του χοροδράματος «Έρωσ - Ήρωσ», βασισμένου στο ομώνυμο έργο του Αλ. Παπαδιαμάντη (Θέατρο Ιδρύματος Μιχάλη Κακογιάννη, Αθήνα, 26-27 Μαΐου 2017)
- ΡΩΜΑΝΑ, ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ για την παραγωγή δίσκου ακτίνας (CD) με ηχογραφήσεις έργων Ρωμηών συνθετών στην Κωνσταντινούπολη στα χρόνια μετά την Άλωση
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ για την έκδοση καταλόγου της αναδρομικής εκθέσεως του έργου του Φώτη Κόντογλου με τίτλο «Φωτίου Κόντογλου Κυδωνιέως Φαντασία και Χειρ», στο πλαίσιο της επετείου των 50

- χρόνων από το θάνατό του (Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Αθήνα, 24 Δεκεμβρίου 2015-8 Μαΐου 2016)
- ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΩΔΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ για τη συντήρηση μουσικών οργάνων
  - ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ για την έκδοση παρτιτούρων
  - BELLEVILLE για τη διοργάνωση του Athens Video Dance Project AVDP 2016 (Ανωάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Αθήνα, AVDP Φεστιβάλ: 22-24 Ιανουαρίου 2016 / AVDP Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα: 16-24 Ιανουαρίου 2016)
  - BLIND SPOT THEATRE GROUP για την υλοποίηση της θεατρικής παραγωγής "Hotel" (Θέατρο της Ανωάτης Σχολής Καλών Τεχνών, Αθήνα, 9 Δεκεμβρίου 2015-29 Ιανουαρίου 2016)
  - BOO PRODUCTIONS για την υλοποίηση ταινίας μικρού μήκους με τίτλο «Τέρμα» του Δημήτρη Μουσιάκα
  - CMN ΔΙΚΤΥΟ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ για τη διοργάνωση του 12ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κλασικής Μουσικής Κυκλάδων (Θέατρο Απόλλων, Ερμούπολη, Σύρος, 13-20 Αυγούστου 2016)
  - FINGERSIX/ATHENS για την πραγματοποίηση του διεθνούς καλλιτεχνικού και εκπαιδευτικού προγράμματος "playforPLACE 2016" (Πορτογαλία-Ισπανία, Σεπτέμβριος 2016 / Μαρόκο, Δεκέμβριος 2016)
  - KOUZI PRODUCTIONS για την παραγωγή ντοκιμαντέρ με προσωρινό τίτλο "Athens Forward" της Δήμητρας Κουζή
  - KUNSTLERHAUS BETHANIEN για τη συμμετοχή του έλληνα εικαστικού Θεόδωρου Σταματόγιαννη στο International Studio Programme
  - MIR, ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ, ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ για την υλοποίηση ενότητας έργων υπό τον τίτλο «Οι κανόνες του παιχνιδιού» στο πλαίσιο του MIRfestival 2016 (Αθήνα, 8-16 Δεκεμβρίου 2016)
  - SYNTHESIS 748 για την υλοποίηση παραγωγής με τίτλο "3 Mountains not to Climb" του Σπύρου Κουβαρά (Ρωμαϊκό Ωδείο, Πάτρα, στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Πάτρας, Ιούλιος 2016 / Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης, Αθήνα, Νοέμβριος 2016)
  - ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΜΑΡΑΘΑΚΗ για την υλοποίηση χορευτικής παράστασης «Έρωτας & Επανάσταση: Μέρος III, Η ανωμαλία του ελάχιστου» (Art Factory, Αθήνα, 6-8 Νοεμβρίου 2016)
  - ΘΕΟΔΩΡΑ ΧΩΡΑΦΑ για τη δημιουργία έργων της Ομάδας Καλλιτεχνών ΑΦΗ στο πλαίσιο της εκθέσεως της Orasi Group με τίτλο "ORASI presents AFI, ISTROS" (Ιστορικά τούνελ της Velostazione, Μπολόνια, Ιταλία, 11 Μαρτίου-3 Απριλίου 2016)

Ισολογισμός της 31ης Δεκεμβρίου 2016

(Ποσά σε Ευρώ χωρίς δεκαδικά ψηφία)

Ενεργητικό

	Αξία Κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπ. Αξία
Β. Έξοδα Εγκαταστάσεως			
I. <u>Ασώματες Ακίνητοποιήσεις</u>			
4. Λοιπά έξοδα εγκαταστάσεως	49.180	49.180	0
Γ. Πάγιο Ενεργητικό			
II. <u>Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις</u>			
3. Κτήρια και τεχνικά έργα	2.560.000		2.560.000
6. Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	560.176	227.505	332.671
Σύνολο ακίνητοποιήσεων (ΓII)	<u>3.120.176</u>	<u>227.505</u>	<u>2.892.671</u>
III. <u>Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις</u>			
7. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις			4.880
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΓΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			<u>2.897.551</u>
Δ. Κυκλοφορούν Ενεργητικό			
II. Απαιτήσεις			
1. Πελάτες		16.579	
11. Χρεώστες διάφοροι		576.371	592.950
III. Χρεόγραφα			
1. Μετοχές		71.534.418	
2. Ομολογίες		9.607.925	
3. Λοιπά Χρεόγραφα		6.774.888	
4. Μέρηδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων		635.000	88.552.231
Μείον: Προβλέψεις για υποτιμήσεις			-62.560.375
IV. Διαθέσιμα			25.991.856
1. Ταμείο		534	
2. Καταθέσεις όψεως		333.830	334.364
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			<u>26.919.171</u>
Ε. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			
1. Έξοδα επομένων χρήσεων			688
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Β+Γ+Δ)			29.817.410
Παθητικό			
Α. Ίδια Κεφάλαια			
I. <u>Κεφάλαιο</u>			92.105.180
V. <u>Αποτελέσματα εις νέον</u>			
Αποτέλεσμα χρήσεως			-62.338.648
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ΑI+ΑV)			<u>29.766.532</u>
Γ. Υποχρεώσεις			
II. <u>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>			
1. Προμηθευτές			19.833
2. Πιστωτές			1.678
5. Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη			24.354
6. Ασφαλιστικοί Οργανισμοί			3.064
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (ΓII)			<u>48.929</u>
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ			
2. Έξοδα χρήσεως δουλευμένα			1.949
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Γ+Δ)			29.817.410

Απολογισμός Οικονομικού Έτους 2016

(Ποσά σε Ευρώ χωρίς δεκαδικά ψηφία)

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΣΟΔΑ)

Α. Τακτικά Έσοδα			
Πρόσοδοι από μερίσματα μετοχών	216.355		
Τοκομερίδια ομολόγων	482.738		
Τόκοι καταθέσεων	<u>4.556</u>	703.649	
B. Έκτακτα Έσοδα			
Έσοδα από δωρεές	18.027		
Από πωλήσεις Βιβλίων	<u>550</u>	18.577	
Γ. Ταμειακές Εκροές			82.049
Δ. Ταμειακό Υπόλοιπο προηγ. διαχειρίσεως			319.192
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ			1.123.467
Ε. Κίνηση κεφαλαίων			1.146.678
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ			2.270.145

ΠΛΗΡΩΜΕΣ (ΕΞΟΔΑ)

Α. Εκτελέσεως Σκοπού			
Δαπάνες εκτελέσεως σκοπού		307.000	
B. Αγορές Παγίων			281
Γ. Επενδύσεις Χρεογράφων			
i) Βάσει προϋπολ. χρήσεως	288.322		
ii) Προηγ. χρήσεως	0	288.322	
Δ. Ταμειακές Εισροές			0
Ε. Τακτικά Έξοδα			
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	89.945		
Γενικά έξοδα	36.236		
Γενικά έξοδα - (Φόροι)	<u>33.719</u>	159.900	
ΣΤ. Έκτακτα Αποτελέσματα από Πωλήσεις Χρεογράφων			
Ζημίες από πώληση χρεογράφων		33.600	
Ταμειακό υπόλοιπο παρούσης διαχειρίσεως			334.364
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ			1.123.467
Ζ. Κίνηση Κεφαλαίων			1.146.678
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ			2.270.145

ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Πλουτάρχου 9, Αθήναι 106 75, Τηλ.: +30 210 729 3503, Fax: +30 210 729 3508
e-mail: info@costopoulosfoundation.org, <http://www.costopoulosfoundation.org>